

ประชาชาติ

THE NATION

ปีที่ ๒

ฉบับพิเศษ

วันอาทิตย์ที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

ฉบับที่ ๕ สดวก

ในหลวงย้ายไปประทับที่สงขลาแล้ว เกิดกาหลมเมือกบฏแตกไปทางสระบุรี

ทรงเกรงว่าพวกกบฏจะจับเป็นประกัน
พวกกบฏเอาเงินหลวงจากสระบุรีไปมาก
ส่งทหารปราบจันกลับบ้านด้วยความอาลัย

หลวงเสรีฯ ที่ไปพูดกับกบฏเล่าเรื่องถูกจับ
กบฏที่แพ้ สระบุรี ลี้ภัยให้พระลี้กมาจับอาวุธ
รถไฟเดินถึงเชียงใหม่แลแก่่งคอยได้แล้ว

ในหลวงประทับสงขลา

(คำแถลงการณ์ฉบับที่ ๑๖)

ด้วย พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชโองการให้รัฐบาลของพระองค์ฯ ก่อนทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า รัฐบาลได้ปราบกบฏเพชรบุรีเรียบร้อยแล้ว ทรงเกรงว่า พวกกบฏจะจับพระองค์เป็นประกัน จึงได้เสด็จไปประทับที่สงขลา

ส่วน การ คัด ค่อ ระ หว่าง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับรัฐบาลของพระองค์ฯ เป็นไปโดยเรียบร้อยทุกประการ เพราะทางคมนาคม และการสื่อสารระหว่างสงขลา กับพระนครปลอดภัยไปร่งตลอดแล้ว

พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

น้ำใจลูกเสือปราจีน

(คำแถลงการณ์ฉบับที่ ๑๖)

ด้วยตามรัฐธรรมนูญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แถลงการณ์สมเด็จกระทำการของลูกเสือ ใน

พระนครและราชบุรี ที่ ได้กระทำการช่วยเหลือเป็นกำลังแก่ทหารในการปราบกบฏครั้งนี้ รัฐบาลขอ

แถลงต่อไปว่ายังมีลูกเสืออีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งได้แสดงความดีให้ปรากฏในครั้งนี้เป็นอย่างมาก คือลูกเสือปราจีนบุรี ซึ่งบางคนได้แสดงความกล้าหาญอันแรงกล้า ถึงกับเดินจากปราจีนมาถึงกรุงเทพฯ บางคนได้สังหารภัยของ คน เองเป็นคารมเดินทางมากรุงเทพฯ ได้เข้าทำการ

ช่วยเหลือรักษาความสงบเรียบร้อย และช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ทหารปราจีนเป็นอันมากทั้งลูกเสือปราจีนได้ ทำด้วยความสมัครใจ ของตนเองมิได้มีการกระเกณฑ์อย่างใดเลย รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวจึงขอ แสดง ความ ยกย่องชมเชยในการกระทำของลูกเสือปราจีนนี้เป็นอันมาก และเป็นการนำมิตินดีอย่างยิ่งที่ได้เห็น เด็กหนุ่ม ของเรา มีความรักชาติอย่างแรงถึงปานนี้

พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

พระยาอภัยสงคราม

เป็นสมุหพระนครบาล

(สำเนาคำสั่งทหาร)

ที่ ๑๔๗/๒๔๗๖

ศาลาว่าการกลาโหม พระนคร

๒๑ ค.ศ. ๗๖

ด้วยผู้บัญชาการทหารและนายกรัชมณฑลมีหนังสือมาว่า ได้บรรจุ พ.อ. พระยาอภัยสงคราม เจ้ากรมยุทธการทหารบก เข้ารับตำแหน่งสมุหพระนครบาล และให้รับเงินเดือนในตำแหน่งนั้น ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

เพราะฉะนั้นให้ พ.อ. พระยา

อภัยสงคราม ไปรับราชการตำแหน่งสมุหพระนครบาล ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปจากอัตราเงินเดือนทางกระทรวงกลาโหม และให้เข้าอยู่ในประเภทนายทหาร นอกกองสังกัดกองทัพบกตั้งแต่ ๑ พ.ย. ๗๖.

(ลงนาม) พระยาประเสริฐสงคราม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ทหารปราจีนผู้กล้าหาญ

กองทหารปราจีน ซึ่งได้ยกออกมาช่วยทหารในกรุงเทพฯ ทำการปราบกบฏด้วยน้ำใจรักชาติและต่อรัฐบาลนี้ ได้ทำการอย่างกล้าหาญ ยิ่งความปลานปลื้มใจให้เกิดแก่ประชาชนทั่วทั้งไป. บัดนี้ การปราบกบฏใกล้จะสำเร็จเรียบร้อยแล้ว กองทหารปราจีนจึงได้ยกกลับคืนไปยังเมืองปราจีนแต่เมื่อวันที่ ๒๐ เจ้าคุณ นายกรัฐมนตรี ได้จับทหารปราจีนเป็น เครื่องหมายแห่งความอาลัยและความชื่นชม โสมนัสอย่างลึกซึ้งในน้ำใจรักชาติของกองทหารปราจีน. ขณะที่กองทหารปราจีนเคลื่อน ขบวน จากวัง ปราจีนกวัน ไปสู่สถานีรถไฟหัวลำโพง ครบกระทั่งถึงเวลารถไฟออก ได้มีแถวองบรรเลงเพลงกล่อมใจของทหารปราจีนตลอดเวลา. หนังสือพิมพ์นี้ขอแสดงความชื่นชม โสมนัสอย่างลึกซึ้งในการกระทำอันได้แสดงออกมาชัดแล้ว ซึ่งเกียรติและน้ำใจของทหารไทย แห่งกองทหารปราจีนบุรี.

(มีต่อหน้า ๘)

[illegible]

ผู้สืบข่าวของเราที่แนวหน้าบ้านภา

“วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๗๖

เราได้ทราบข่าวเมื่อเวลาหุดหวิดเหลือเกินว่า กรมรถไฟจะได้อัดกระบวนรถโดยสารพิเศษไปบ้านภาเป็นกระบวนแรกและกระบวนเดียวในวันนั้น นับแต่เกิดการกบฏขึ้น ออกจากสถานีหัวลำโพงเวลา ๑๕.๐๐ น. ตรง แต่เราไปทันเวลาพอที่จะไม่สายเกินไป

จำนวนผู้โดยสารในรถกระบวนนี้ นอกจากราว ๕๐ คนที่ไปลงตอนเมืองและอยุธยาแล้ว ค่อนันไปจนถึงบ้านภา ก็มีผู้โดยสารอย่างมากเพียงเรา ๒ คน และทหารเรือซึ่งขึ้นที่อยุธยา กับเจ้าหน้าที่ประจำรถเท่านั้น

อยุธยาเรียบร้อย

เราถึงอยุธยาเมื่อเวลา ๑๖.๑๐ น. รถที่เซด ซึ่ง ดากร รถบรรทุกถึงเครื่องบิน และปืนใหญ่กระบวนหนึ่งจอดคอย กระบวน รถ บิน จากตอนเมืองอยู่ เราใช้เวลาอยู่ที่นี่เพียง ๕ นาที จึงไม่สามารถจะข้ามไปด้อมสวนชาวคราวที่ กอง ทหารช่างและถ่ายภาพเรือรบหลวงสุริยมนต์ได้ อย่างไรก็ดี จากปากคำนายทหารบกหนึ่งนาย และนายทหารเรือหนึ่ง นาย ที่ เรา พบ หน้าสถานีรถไฟนั้น ได้ความว่า เหตุการณ์ทางนี้เรียบร้อยแล้ว ฝ่ายกบฏถูกอ้อมผ่านอยุธยาไปแต่เช้าวันที่ ๑๖ มีเสียงปืน ใหญ่ฝ่ายกบฏยิงเครื่องบินติดกระบวนฝ่ายเราเพียง ๒-๓ นัดระหว่าง ที่ พวก กบฏ มา ยึด อยุธยา ชาวบ้านร้าน ตลาด ไม่ ได้ ถูกกระทำทารุณกรรมแต่อย่างใด.

การลาดตระเวนฝ่ายเรา

รถไฟออกจากอยุธยา ๑๖.๕๕ น. ขณะที่เครื่องบินหมายเลข ๒๖ ฝ่ายเราบินกลับจากการไปลาดตระเวนที่ปากเพรียว แก่งคอย และปาก

กบฏเมื่อยกมาให้ร้องสนั่นหวั่นไหว แต่เมื่อยกไปได้ ถอยอย่างเงี้ยวหงอย

ซึ่ง ทหารที่ประจำรถยิงเครื่องบินต้องถอยตัว ทหารผู้อยู่บนเครื่องบินโบกมือ พวกทหารและราษฎรข้างล่างรวมทั้งเราด้วยก็โบกมือรับ และร้องไชโยแซ่แซ่

ที่ฐานขบวนรถที่มายังพระจันทร์และพระแก้ว ชาวบ้านมายืนรออยู่แน่นขนัด เพื่อส่งตัวรับชาวคราวการปราบกบฏครั้งนี้ เวลา ๑๖.๕๐ น. ตรงรถก็ชะลอเดินเข้าหลัก ชุมทางบ้านภา ซึ่งต้องฝากสถานีรถจักรซึ่งพ่วงและ ดันรถบรรทุกถึงรถกระบวน รถยิงเครื่องบิน พร้อมด้วยรถบรรทุก ทหารบก ทหารเรือ ลูกเรือ และหมวดเสนารักษาดัดเครื่องจอดคอยอยู่ ทหารหน่วยผสมหลายเหล่าพักอยู่เป็นหมู่ ๆ ในชายคาสถานี ๕๐ นาทีที่ภา

สืบได้ความว่าเราจะมีเวลาอยู่ที่ภาได้เพียง ๕๐ นาทีเท่านั้น จึงรีบโดดลงจากรถ ได้ถามจากนายทหารที่นั่นได้ความว่านายพันโทหลวง พิบล สงคราม ได้กลับจากเพื่อบริหารณาอำนาจการปราบกบฏอยู่ที่นั่น แล้วจึง ตรงไป หา ที่ บ้านพักข้างสถานี ซึ่งใช้เป็นที่บัญชาการชั่วคราว

พบ ศ.บ.ก. กองผสม

ขณะที่คุณหลวงผู้บัญชาการกองผสมกำลังอ่านหน้าตรวจรายงานและออกคำสั่ง ง่วน อยู่กับ คณะ นายทหารผู้ร่วมใจอีกหลายนาย พอเราข้ามสะพานเหล็กไป นายทหารผู้หนึ่งก็ร้องถามความประสงค์ เมื่อเราบอกว่าเป็นผู้สืบข่าวของหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติ” ท่านผู้นั้นก็ต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีเป็นอย่างดี พอลงจากปากพักที่ “ประ

ชาชาติออกมาแนวหน้าอีกแล้ว หรือนี้” แล้วหันไปหาท่านผู้บัญชาการกองผสม คุณหลวงพิบลสงเคราะห์เห็นเราและจำได้ ก็ร้อง ทัก ด้วยดี หน้าและหน้าเสียงอันแจ่มใส แม้ ใบหน้าจะดำไปบ้างเพราะ การตรากตรำงาน แวดตาอันเรื่อร้นเร่ตามนิสัยก็ยังยังคงปรากฏอยู่ ตามเดิม

ในชั้นเดิมเราตั้งใจว่าจะขอสนทนากับท่านผู้บัญชาการ กองผสม อย่างน้อยสัก ๕ นาที แต่เราได้สังเกตเห็นว่าทุก ๆ วินาที ขณะนั้นมีความจำเป็นแก่ท่านอย่างยิ่ง เราจึงตัดสินใจโดยเร็ว ขอเพียงถ่ายภาพ ซึ่งคุณหลวงพิบลได้ ยึดตัวขึ้นพูดด้วยเสียงว่าเรื่อว่า “ถ่ายอย่างหนักแล้วกันนะ, ขี้เกียจไล่เสียอีก ร้อนเหลือทน”

กบฏระเบิดสะพานรถไฟ

เราถ่ายภาพผู้บัญชาการ กองผสมและคณะทหารที่ ๆ บัญชา การชั่วคราวแล้วก็ถอยออกมา พบนายทหารที่คุ้นเคย กันมา หลาย คน สืบได้ความว่าฝ่ายเรา ยกมาถึงภาแต่เช้าวันนั้น แต่พวกกบฏซึ่งหนีไปไว้ระเบิดสะพานรถไฟที่สถานีหนองกอยพังยับเยิน และฝั่งถูกระเบิดรายทางได้เป็นระยะ ๆ ไป ฝ่ายเราต้องเดินเลาะริมสะพาน และ การรูกก็ต้องกระทำอย่างระมัดระวังเพื่อมิให้ ได้รับ ความ เด็ด หาสโดย ไม่จำเป็น เวลานี้ของตลาดกระเจน ของ เรา ล่องไป ถึง ปาก เพรียว (สระบุรี) แล้ว รถ ไฟ ดำเลียงยุทธภัณฑ์ และทหารฝ่ายเราเริ่มเดินทางผ่านหนองกอยไปได้.

กบฏยึดปากช่องเป็นที่มั่น

เราเข้าไปในที่ทำการ ของ นายสถานี พบนายทหารที่รู้จักกัน

ประจำกองปืนใหญ่ และเป็นกบฏ กำลังคุมแผนที่ภูมิประเทศจากภาถึง ปากช่อง เพื่อทำการรุกประชิดโจมตีฝ่ายพวกกบฏอยู่ ได้ความว่าพวกกบฏได้แตกถอยทั้ง ทหาร และ อาวุธ เรือราดไปแต่ปากเพรียวถึงปากช่อง เวลานี้กำลังยึดปากช่องเป็นที่มั่น ดำหรับทำการรับฝ่ายเรา ภูมิประเทศที่ปากช่องเป็นช่องเขาแคบชัน ในการโจมตีฝ่ายเราจะต้องใช้กำลังปืนใหญ่ระดมยิงกระหน่ำ และบางที่จะต้องใช้เครื่องบิน ทั้งถูกระเบิดร่วมมือด้วย คณะนักข่าวอย่างข้าถ้าการดำเลียงทหาร, การดำเลียง อาวุธยุทธภัณฑ์ฝ่ายเราไม่ติดขัด ยกเข้าประชิดปากช่องได้แล้ว พวกกบฏจะแตกในวันสองวัน

ความกึกก้องเรื่อของฝ่ายเรา

ที่รถดำเลียงทหาร, รถบรรทุก รถกระบวนปืนใหญ่ปืนยิงเครื่องบินและปืนกล ทหาร บก เรือ และลูกเรือทุก ๆ คน ก็กึกก้องเรื่อแจ่มใส ไม่มีเหล่าหนึ่งเหล่าใดเลยจะแสดงว่าอิดโรย. เราผ่านเข้าไปทางไหน เมื่อพบกับทหารที่ได้พบกันมาแล้วเมื่อการยุทธที่บางเขนและหลักสี่ ต่างก็หัวเราะค่อนรับ และร้องทักว่า “อ้อ! ประชาชาติมาอีกแล้ว” ทุกแห่งไป.

พวกกบฏปล้นเงินที่สถานี

เงินที่เก็บได้จาก การ ขาย ข้าว และค่าระวาง ค่าง ๆ ที่ นายสถานี ชุมทางบ้านภาไม่ทัน ได้ส่งเข้ามายังกรมรถไฟหลวงนั้น ปรากฏว่าถูกพวกกบฏยึดเอาไปหมด ส่วนจำนวนเงินคนหนึ่งว่า ๒ หมื่น อีกคนหนึ่งว่าไม่ถึง เวลาของเราไม่พอที่จะด้อมสวนจำนวนจริง จากนายสถานีได้.

อย่างไรก็ดีระหว่างพวกกบฏมายึดชุมทางบ้านภาเป็นที่พักอาศัย (มีต่อหน้า ๖)

เจ้าเมืองอยุธยาเล่า เรื่อง การ กบฏ

(ต่อจากหน้า)

ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยา

เราได้ สืบหาเพื่อพบพระยาจินดาภิรักษ์ ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยาอยู่เป็นเวลานาน ในที่สุดได้พบกับท่านที่บ้าน มหาดไทย มณฑล เจ้าคุณได้เล่าข่าวคราวต่าง ๆ ให้เราฟังว่า ได้ทราบข่าวของการกบฏครั้งนี้ เมื่อตำรวจได้ รายงานเหตุให้ทราบ เมื่อทหารได้เข้ายึดที่ทำการไปรษณีย์ในตอนกลางคืนวันที่ ๓๑ นั้นแล้ว จึงได้จัดตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจออก รักษาการณ์ตามสถานที่ของรัฐบาลที่พวกกบฏไม่ได้ยึดไว้ เช่นที่คลัง, เรือนจำ, และที่ว่าการจังหวัด ตลอดจนรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเมืองอย่างกวดขัน พร้อมกับจัดเจ้าหน้าที่ออกนอกข่าวเหตุการณ์เท่าที่ทราบเป็นลำดับมา เจ้าคุณได้แสดงถึงความวิตก ในทรัพย์สินสมบัติของรัฐบาลทั้งหมด ถ้าจะได้ มีการเสียหาย อย่างหนึ่ง อย่างใดลงไป และพยายาม ระมัดรักษาอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ รักษาทำได้ที่ จึงปรากฏว่า ไม่มีการเสียหายสำคัญอย่างใดเพราะการกระทำของฝ่ายกบฏเลย เจ้าคุณได้แสดงความรู้สึกของท่านให้ทราบ คือไปอีกว่า อำนาจการบริหารราชการของท่านที่มีอยู่ หากไม่ถูกบังคับให้ตก อยู่ใน อำนาจ ของ พวก กบฏแล้ว ก็ได้จัดบริหารไปโดยครบถ้วน และถึงหากจะได้ มีการบังคับในบางอย่าง ก็ได้ผ่อนกระทำไปโดยควรแก่สภาพ ไม่อำนวยการปฏิบัติไปโดยสมบูรณ์เลย แม้ในขั้นแรกจะไม่ทราบว่ามีฝ่ายใดเป็นฝ่ายใด เจ้าคุณก็ถือเอาการในหน้าที่เป็นหลัก และปฏิบัติงานไปโดยเต็มมือ

บรรดาเรียกให้เจ้าเมืองไปที่ดอนเมือง พระยาจินดาภิรักษ์ ไม่ไปด้วย จะเสียหน้าที่

ถูกกบฏเรียกตัวแต่ไม่ไป

ในระหว่างที่ฝ่ายกบฏได้ มีอำนาจครอบครองจังหวัด พระนครศรีอยุธยาอยู่นั้น เจ้าคุณได้ถูกเชิญตัวโดยคำสั่งของเจ้าบรรดาหัวหน้าที่กบฏ เพื่อให้ ไปยังดอนเมืองอันเป็นที่ตั้งบัญชาการ ของ ฝ่าย กบฏเหมือนกัน แต่เจ้าคุณได้บอกปฏิเสธไป ด้วยอ้างการอยู่บริวารงาน ภายในขอบเขตหน้าที่ของท่านให้คงเป็นปกติเรียบร้อย คือไป เจ้าคุณได้ ติดต่อกับรัฐบาลโดยเรือ และรายงานเหตุการณ์ให้รัฐบาลทราบเป็นรายวันมาโดยลำดับ ทั้งคอยสังเกตจับกุมโดยทางวิทยุกระจายเสียงอยู่เสมอ เจ้าคุณได้บอกปฏิเสธข่าวลือ ในเรื่องที่มีผู้พบเจ้าบรรดาหัวหน้าที่กบฏได้มาที่อยุธยาในทันที เพื่อมาพบกับนายพันโท พระวิเศษโยธาภิบาลผู้บังคับการจังหวัดทหารบกอยุธยาแล้วตัวท่านก็ได้ ยืนยันข่าวลือเช่นนั้น แต่ท่านหาพบเจ้าบรรดา และทราบเรื่องราวอย่างอื่นไม่ได้

อย่างไรก็ตามมีผู้เข้าใจผิด คิดว่าพระยาจินดาภิรักษ์ ซึ่งเป็นพวกกบฏคนหนึ่ง เป็นผู้ล่อนจ้อนปกครองแทนายทหารที่กรมยุทธศึกษาทหารบก แต่ผู้ล่อนจ้อนที่แท้จริงหาใช่พระยาจินดาภิรักษ์ไม่ ผู้ล่อนจ้อนที่แท้คือพระยาจินดาภิรักษ์ ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยาผู้นั้น และเพราะเหตุนี้ เจ้าคุณจึงกล่าวแก่เราว่า “คนบางส่วน เข้าใจผิดคิดว่าผมคือพระยาจินดาภิรักษ์ ซึ่งรัฐบาลประกาศให้รางวัลแก่ผู้ที่จับตัว แท้จริง ผม คือ พระยาจินดาภิรักษ์ ไม่ใช่พระยาจินดา-

ภิรักษ์ ความเข้าใจผิดเช่นนี้ ได้มีมาแต่ครั้งสมัยมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงจินดาภิรักษ์และมีผู้อื่นซึ่งมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงจินดาภิรักษ์ได้ประกาศข่าวแต่งงาน เพื่อนฝูงของเราก็ได้แสดงความยินดีต่อผมอย่างผิดๆ มาคราวหนึ่งแล้ว บัดนี้ ก็ยังมีผู้เข้าใจผิดว่าผมเป็นพระยาจินดาภิรักษ์อย่างคราวก่อนอีก เมื่อคุณมาเช่นนี้ก็ได้แล้ว เพราะหนังสือพิมพ์ ‘ประชาธิปไตย’ เป็นหนังสือพิมพ์ที่กว้างขวางมากที่สุด ในจังหวัดนี้ ผมจึงประสงค์จะให้ คุณได้เขียนข่าวเพื่อ ความ วิตก ห่วง โย ของ ประชาชนในจังหวัดนี้ ว่าเจ้าเมืองของเขา ไม่ใช่คนที่รัฐบาลประกาศให้ แก่รางวัลผู้ที่จับตัวได้ดอก ”

การถอยของกองกบฏ

ตามข่าวที่เราได้ทราบ มาจากนายสถานีอยุธยาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที ๆ นั้น ว่า กองกบฏได้ยกถอยขึ้นไปทางเหนือโดยขบวนรถไฟ ๕ ขบวน ในตอนเช้าวันที่ ๓๑. รถทุกคันเต็มไปด้วยทหารและเครื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ ในขณะที่รถไฟได้เคลื่อนมาเกือบจะถึงสถานีอยุธยา ได้ถูกรุกรานโดย เครื่อง บิน ของฝ่ายรัฐบาลต่างฝ่ายต่างยิงโต้ตอบกันด้วยปืนกลไม่ปรากฏว่ามีฝ่ายใดเป็นอันตรายถึงขั้นชีวิต รถไฟได้หยุดเพื่อมันทุกน้ำที่สถานี ซึ่งในขณะนั้นประชาชนได้มาชุมนุมอยู่บริเวณสถานีอย่างแน่นหนา ทหารกบฏมีหน้าอันดำคร่ำเครียดและเต็มไปด้วยความทุกข์โศก บางหมู่ก็มึนเมาด้วยฤทธิ์สุรา บางพวกก็หลบหนีปะปนมากับราษฎรชาวเมือง และ

การหนีเช่นนี้ ได้ มีรายทางตลอดไป การถอยของพวกกบฏไปตามทางรถไฟนี้ พวกกบฏยังได้ทำการระเบิดสะพานรถไฟเสียด้วยบัดนี้, ที่สถานีอยุธยาได้ มีทหารเรือของรัฐบาลอยู่เฝ้ารักษา และมีหน่วยทหารลือลี้ลั่นทำการติดต่อจากแนวรบข้างหน้ามา ตลอด จนถึงพระนคร

ข่าวอกุศลบาง อย่าง

ใน ขณะที่ข่าวการถอยของพวกกบฏกำลังเผยแพร่โดยทั่วไปนั้น ชาวเมืองบางตำบลได้ทราบข่าวว่าพวกกบฏจะจับผู้ชายตั้งแต่อายุ ๑๔ ปีขึ้นไป มาเข้าเป็นทหารฝ่ายกบฏ จึงทำให้บรรดาชายรุ่นหนุ่มต่างพากันหลบหนี ซึ่งต้องวิ่งถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำเภอต้องไปมาประกาศให้กลับมาอยู่บ้านของตนต่อไปกระทั่งเมื่อพวกกบฏได้ถอยไปแล้วชาวบ้านเหล่านั้นจึง พากัน กลับ มาบ้านได้

ที่ว่าถูกยิงยังไม่ถูก

ระหว่างที่กองทหารที่อยุธยาได้ยกมารวบรวมกับ พวก กบฏ ที่ ดอนเมืองนั้น กองทหาร ที่นั่นมีทหารอยู่รักษาไม่เกิน ๒๐ คน ในความบังคับบัญชาของ พ.ท. พระวิเศษโยธาภิบาล ผู้บังคับจังหวัดทหารบกอยุธยา ที่เป็นฝ่ายกบฏ ครอบครองของนายทหาร ที่นั่น ตลอดจน ครอบครองของนายทหารที่ดอนเมือง ได้ถูกควบคุมอยู่ ภายในบริเวณ กรมทหารอยุธยา และยังเป็นที่ยึดมั่นของนายทหารที่จับตัวมาได้ จาก ฝ่าย รัฐบาลด้วย นายทหาร ๕ นาย ที่ นำลี้ลั่นไปลี้ลั่นกับฝ่ายกบฏเมื่อแรกรบกัน คือ พ.ต. หลวงเสรีเรืองฤทธิ์, ร.ท. ชุมบิณฑ์รัตนบุต, ร.ท. ชูใจ (มีต่อหน้า ๖)

กบฏ ที่ เพ็ชรบุรีให้ พระสีกมา จับอาวุธ

ฉากวันวายฉากแรกที่ได้เห็น

พระยาศรีสุริยราชเจ้า หนีไปจาก
ราชบุรี และวันที่ ๑๔ เดือนนี้ มี
เครื่องบินดำหนึ่งไปลงที่ สนามบิน-
เพ็ชรบุรีเวลา ๑๒ น.เศษ ข้าพเจ้า
เสด็จฯ ไปยืนดูเหตุการณ์อยู่ที่
แยกถนนเข้ากรมทหาร เห็นนาย
ร้อยเอกอภัยการทหารชั้น รด ยนต์-
ออกจากกรมทหารอย่างเร็ว. รกน
หายไปถึงครู่ รกยนต์ของนาง
เพ็ชรเกษม ก็นำพระยาศรีสุริยราชเจ้า
เข้าไปในกรมทหาร แล้วมีนาย
ร้อยตำรวจเอก หลวงโสมพุดตาน
นำเอานาย ชับเข้าไปใน กรม ทหาร.
พระยาศรีสุริยราชเจ้าออกมา หายไป
ดังพักตร์นำเอาพระยาวิเศษฤๅไชยผู้ว่า
ราชการจังหวัดกับพระสงฆ์คณาภิษ
นายอำเภอคลองกระแซงเข้าไปใน-
กรมทหาร เข้าไปถึงพักก็มีนายทหาร
คุมแถว ทหาร ออกจาก กรม ทหาร
กองหนึ่งไปยึดสถานี อีกกองหนึ่งแยก
ไปยึดสถานีตำรวจ และมีอีกกองหนึ่ง
ไปยึด ศาลากลางจังหวัดและ กรม
ไปรษณีย์โทรเลข
เมื่อประกาศกฏอัยการศึกแล้ว

เวลา ๑๗ ในวันที่ ๑๔ นั้นข้าพ-
เจ้าได้รับใบปลิวประกาศ กฏ อัยย-
การศึก. นับแต่ประกาศกฏอัยย
การศึกแล้วราษฎรได้รับความเดือด
ร้อนเหลือเกินโดย ทางคมนาคม ถูก
ตัดทั้งทางบกและทางน้ำ สินค้าที่
ซื้อไว้เพื่อนำไปขายกรุงเทพฯ เช่น
ปลาสลิดเป็นต้นเห็นเข้าเลยขาย เก็บไว้
ทุกบ้าน ทางเพ็ชรบุรีไม่ทราบ
ข่าวทางกรุงเทพฯเลย เครื่องบิน
นำใบปลิวไปทั้ง มีตำรวจคอยกันทาง
ไม่ให้ราษฎรเก็บ ราษฎรมีความกลัว
เกรงไม่ค่อยจะได้ทราบเรื่อง ราช
ฐทุกบ้าน นอกเสียจากของพระ
ยาศรีสุริยราชเจ้า ไม่มีบ้านใดเรือน

เจ้าปิ่นจ่อปลัดอำเภอออกหมายระดมพล ความเคลื่อนไหวของหัวหน้ากบฏในวันแรก

เมื่อวานนี้เราได้ลงข่าวรายละเอียดการกบฏ ที่จังหวัดเพ็ช
บุรี ซึ่งผู้ส่งข่าวพิเศษของเราได้ส่งมานั้นแล้ว บัดนี้ เราได้รับ
รายงานจากผู้ส่งข่าวพิเศษของเราอีกคนหนึ่งประจำจังหวัดเพ็ช
บุรี มีรายละเอียดความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์โดยที่ได้รู้
เห็นใกล้เคียงเหมือนกัน ส่วนข้อความที่ซ้ำกับที่เราได้รับมาก่อน
และได้นำลงพิมพ์แล้ว เราได้ตัดออกเสีย.

(บรรทัดโดย ผู้ส่งข่าวพิเศษของเรา)

ได้ที่จะเอาใจช่วยฝ่ายทหาร เพ็ชรบุรี
เสียเลย. พอประกาศกฏอัยการ
ศึกในวันนั้นก็เกณฑ์ทหาร กอง หนึ่ง
ทันที. ชวนเจิมประจำสันต์ปลัดอำเภอ
เป็นคนเซ็นหมายเกณฑ์ ไม่เซ็นไม่
ได้ ปิ่นจ่ออยู่.

กบฏบังคับพระให้ สีก

รุ่งขึ้นวันที่ ๑๕ พระภิกษุ สังฆ
เห็นมีอันตรายตอนเช้า พอายเห็น
ปลัดอำเภอถามว่าทำไมไม่สู้ บอก
ว่าถูกบังคับ. เรื่องพระภิกษุถูก
ขนาบมาก ถึงกับร้องไห้คร่ำครวญก็
มี ปลัดอำเภอมากด้วย พระที่ถูกปลัด
เป็นกองหนึ่งหนีขึ้นที่หนึ่งทางต้น. วันที่
๑๖ ทหารค้นเครื่องวิทยุให้ทุกบ้าน
วันที่ ๑๗ เก็บวิทยุอีก. วันที่ ๑๘ ตอน
บ่ายนายปลัดทูลนาย ความ ถูก เรียก
ตัวไปโรงพักตามคำสั่งของหลวงสร
ดิทธิฯ ให้บรรทัดว่ามีได้กล่าวร้าย
ต่อการกระทำของเขา. นายจึงยก
เนติบัญญัติแห่งอัยการเพ็ชรบุรีก็
ถูกดำเนินเช่นนายปลัดทูล แต่มีได้ถูก
เรียกตัว เป็นแต่สั่งตำรวจไว้ว่า
ถ้ากล่าวคำหยาบเช่นนั้นอีกให้จับ ตัวที่
เดียว. นี่หากดีแล้วรัฐบาลของเรา
รับจัดการเสียทันทีทั้งที่ ถ้าหาไม่
แล้วราษฎรจะได้รับความเดือดร้อน

กบฏทำไมไม่เห็นเข้าท่าเลย

เพ็ชรบุรีไม่มีการโกธาลดอะไร
เกิดขึ้น แต่ประกาศกฏอัยการ
ศึก ไม่เห็นว่าน่าจะทำแต่เขาก็ทำ
กัน. ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีทางสู้ ได้
เลย. อาวุธยุทโธปกรณ์ จำนวน
ทหารและอะไรต่ออะไรต่าง ๆ นานา
ไม่มีทางสู้รัฐบาลได้เลย. รัฐบาล
ทั้งไปปลิวให้อ่อนน้อม น้าอ่อน
น้อมมันเบาหรือ แค่นี้ก็เลย. กฏ
อัยการศึกของพวกนี้แปลก โดย
หลวงสรดิทธิฯ มี หนังสือถึง พระยา
วิเศษฯ มีใจความว่า คดีอาชญา
ให้ฟ้องที่ศาลตามปกติ เว้นแต่
คดีพิเศษ นี่จะแปลว่าอะไร กฏ
อัยการศึกไม่ยอมให้ทำเช่นนั้นได้
เลย. ทางศาลมีจดหมายถามไปก็
ไม่ตอบว่าอะไรในเรื่องอำนาจ แต่
ศาลใจป้ำ ไม่รู้ไม่ชี้ รัฐบาลมิได้
สั่งฉัน ฉันทำไปตามเดิม เล่น
เอาทหารง วันที่ ๑๗ ทหาร
แถลงการณ์ แถบ กล่อม ด้วยใบ
ปลิว ข้าพเจ้าไม่เห็นถูกเรื่อง
อะไร.

ยังไม่ได้ถอนกฏอัยการศึก

ที่ส่งขอเสนอให้รัฐบาลทราบใน
เรื่องกฏอัยการศึกด้วย เพราะยังไม่
ได้ถอน ราษฎรยังเกรงกลัวอยู่มาก
แม้จะได้ทราบว่ามีประกาศถูกจับไป

แล้ว. เรื่องกฏอัยการศึกรัฐบาล
ได้โปรดเกล้าฯการณโดยทาง วิทย
ด้วยจะเป็นพระคณบดี เจ้าหน้าที่รัฐ
บาลของข้าพเจ้ามีใจรักราษฎรยิ่งนัก
ถึงกับตรึงจับพวกทหารกบฏใกล้ๆ
ไม่เกรงกลัวอันตราย ทั้งนี้เพื่อระงับ
ทุกข์ของราษฎรโดยแท้ ถ้าหากว่า
ไปรบ ด้วยถูกแตก หรือเอาปืนใหญ่
กระหน่ำเข้าแล้ว ทหารเพ็ชรบุรี
หรือจะเหลืออยู่ได้. ประเดี๋ยวก็จะ
เอากฏอัยการศึกพระราชทานไปตาย
เท่านั้น ฉะนั้นจึงขอให้รัฐบาลของ
ข้าพเจ้า จงมีความเจริญยั่งยืนนาน
เทอญ.

ชาวอยุธยาในพระนคร

ได้ทราบว่า ชาวอยุธยาในพระ
นครมีความเสียใจมาก ที่ทราบข่าว
ว่าทหารและราษฎร อยุธยา บาง คน
ถูกพวกกบฏหลอกลวงให้มา สู้รบ
กับรัฐบาล จนถึงสิ้นชีวิตในสนามรบ
อย่างสัจจะโรจนาน. ดังนั้นชาวอยุธยา
หลายคนจึงได้ มี ส่วน เกี่ยวข้อง ใน
การก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงได้พากันอาสาร่วม
เป็น ทหาร พิเศษ เข้าสู้ แลหน้าเพื่อ
ปราบกบฏครั้งนี้ เท่าที่ได้ทราบก็คือ
หลวงอรณภักดิ์ภักดิ์ (ถั่ง พนม
ยงค์) นาย ย้อน พานิชวิทย์ นาย
ทองเปลว ชลภูมิ นายเฉลียว ปทุม
รัง นายเจริญ บัณฑิตโร นายสุก
ปาลธรรมี ทุกคนมีราชการอยู่ใน
พระนคร เว้นแต่นายย้อน พานิช
วิทย์ คนเดียวที่รับราชการอยู่อยุธยา
หากจะได้หลบหนีมาได้ จึงได้เข้า
สมทบ ปราบ กบฏ ที่ พระ นคร ด้วย
หวังว่าชาวนี้นจะเป็นเครื่อง ปลดอบใจ
ชาวอยุธยาที่มีใจรักดีต่อ รัฐบาลนี้
ได้ส่วนหนึ่ง.

ที่เนหวบ้านภาชี

(ต่อจากหน้า ๓)

คราว สภาพเหตุการณ์ทางฝ่ายราษฎรบ้านภาชี นอกจากตระหนักตกใจกัน เมื่อตอนพวกกบฏยกกระบวนเข้ามา เมื่อคืนวันที่ ๓๑ และเช้าของวันที่ ๑๒ แล้ว พวกราษฎรก็ไม่ได้รับภัยอย่างใดอีก.

พวกกบฏยกตรงมาดอนเมือง

ฝ่าย พวกกบฏได้ยึด สถานที่ชุมทางบ้านภาชีเป็นที่ รวมพล ตั้งกำลังมาดอนเมือง มีทหารช่างอยู่ชานขึ้นไปรักษาการณ์พร้อม ด้วยทหารอุบล ๓ กองพัน ซึ่งยกหนุนมาเมื่อเย็นวันที่ ๓๑ แต่แล้วทหารอุบลเหล่านั้นก็ยกกลับไปที่เช้าวันที่ ๓๔ โดยไม่รู้เรื่องราว จากปากคำของชาวบ้านเล่าว่า ที่ภาชีระหว่างวันที่ ๓๒ ถึง ๓๕ เดือนนี้ มีทหารประจำการอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทหารพวกกบฏที่เข้ามาทางโคราช และสระบุรีราว ๒,๐๐๐ คน ตั้งมั่นเนื่องตรงลงมาดอนเมืองทีเดียว.

กบฏถอยอย่างเงียบหงอย

เราถามถึงเหตุการณ์ฝ่ายพวกกบฏเมื่อตอนถอย ได้ความว่าเป็นไปอย่างเงียบหงอย ไม่มีเสียงระยไให้ร้องร่ำไห้จนเห็นเมฆแรกยกตมมา พวกกบฏได้เริ่มถอยผ่านภาชีแต่เวลาพลบค่ำของวันที่ ๓๕. ในคืนวันนั้นกระบวน รด บรรทุก ทหารและปืนใหญ่ฝ่ายกบฏซึ่งหันปากกระบอกปืนไปทางทิศที่ เห็น มาทุก กระบอก ได้เคลื่อนผ่านชุมทางบ้านภาชีไปทางปากเพรียวอีก ราว ๓ ถึง ๔ กระบวนสุดท้ายออกจากภาชีไปเมื่อจวนรุ่งสว่างของวันที่ ๓๖ พอพ้นสถานที่หนองถอยไปแล้วก็จัดการระเบิดทำลายสะพานรถไฟเสีย.

ระโยให้ทหารของเรา

ในที่สุดเวลา ๔๐ นาฬิกาซึ่งเรามีอยู่ที่ภาชีอย่างจำกัด และได้ใช้ปืนเล็กมดเล็กสู้กับรถ รถไฟเปิดหัว

เรียก กระบวนรถพิเศษซึ่ง มีผู้โดยสาร คือเราเพียง ๒ คนก็ออกจากภาชีมายังหน้าถนนกรุงเทพ ฯ เมื่อเวลา ๑๗.๓๐ น.ตรง เมื่อถึงสถานีพระแก้วกระบวนรถเราต้องหยุดรอ หลีก รดกำลังทหารและยุทโธปกรณ์ที่ฝ่ายเราวางไว้ต่อมารดจักรก็คืนรถขึ้นใหญ่ซึ่งใช้ รถไฟ ก่อเป็น ม้อมที่ กำบัง และ รถปืนยิง เครื่องบิน ก็ถ่นผ่านไป ๒ กระบวน นายและพลทหารผู้ประจำมากับรถทั้ง ๒ กระบวนร้องระโยให้ถ่นหัวนั้ ไหว โบกไม้ โบกมือให้แกชาวบ้านที่มาคอยอยู่ข้างสถานีอย่างร่าเริง เรากระโย โบกมืออวยพรให้ด้วยใจเต็มแรง

ราว ๑๗.๓๐ น. เราผ่านรถจักรลากรถปืนจัน รดบรรทุกปืนและกระบวนรถบรรทุกทหาร ถูกเลื้อยซึ่งหนุนขึ้นไปท้ายขั้วกระบวนหนึ่งที่อยู่ชาน คับจากนั้นก็ไม่มีความเห็นถึงใครผ่านสถานีต่างๆถึงสถานีหัวลำโพงเวลา ๒๑.๓๐ นาฬิกาตรง.

เล่าเรื่องการกบฏ

(ต่อจากหน้า ๔)

ฉันยาก กับ ด. แสง จตุระวิทย์ ที่คาดกันว่าถูกยิงเข้าตายหมดแล้ว ก็ถูกขัง รวม กับ นายทหาร ผู้อื่น อีกหลายคน พวกเราได้หลุดพ้นมาจากที่คุมขังได้ เมื่อเรือบร หลวงสุริยมณฑลได้เข้ายึด จังหวัด ทหารบกได้แล้ว และทุกคนต่างได้ออกไปทำการในแนวรบและที่อื่นๆอันเป็นฝ่ายรัฐบาลต่อไปแล้ว

ยึดกองทหารอยุธยา

กองทหารอยุธยาได้ยึด ในความปกครองของหัวหน้ากบฏมีหัว คือ พ.ท. พระวิเศษโยธากิจมาจนถึงวันที่ ๑๘ ตอนเช้า จึงได้กลับมาอยู่ในอำนาจ ของ รัฐบาลโดยเด็ดขาด เมื่อเรือบรหลวงสุริยมณฑลในความบังคับบัญชาของนายเรือโทประสิทธิ์โยธินผู้บังคับการเรือ ได้เข้าทำ

การยึด เราได้ฟังจากปากคำของผู้บังคับการเรือ ซึ่งต้อนรับเราด้วยอัธยาศัยไมตรี กล่าวถึงการเข้าทำการยึดในครั้งนั้นว่า เรือสุริยมณฑลไม่ได้เคลื่อนเข้ามาตามลำน้ำใหญ่ แต่หากมาตามทางคลองและเรือมาจน ถึงลำแคว หน้ากรมทหารที่หัวแหลมนี้ได้ และเข้าทำการยึดทันที การยึดครั้งนี้ ไม่ถึงกับต้องต่อสู้อย่างใดกัน เพราะทหาร ฝ่าย กบฏไม่มี กำลัง ทหารไว้สำหรับสู้รบเลย เพียงแต่หัวหน้ากบฏได้ยิงต่อสู้มา ด้วยปืนพกเพียง ๒-๓ นัดเท่านั้น แต่ในที่สุดก็จับตัวพระยาวิเศษโยธากิจมาหัวหน้ากบฏได้ ทหารนอกจากนั้น ก็ควบคุมได้โดยม้อม ขณะที่เข้ายึดกรมทหารนั้น ร.ท. ประสิทธิ์กล่าวว่าเป็นขณะที่พวกกบฏกำลังเรียกระดมพลที่ต่งอยู่ และมีทหารที่ถูก ระดม นี้ อยู่ ที่บริเวณ หน้ากรมทหารร้อยคนเศษแล้ว เมื่อเข้ายึดได้ จึงได้ปล่อยตัวไปหมด คงเหลือแต่ทหารที่ประจำการ คงทำการรักษากรมทหารไว้ต่อไป พร้อมด้วยจัด ทหารเรือ ออกเพิ่ม เต็ม ทำการระดมอยู่อย่างกวัดขั่น ทหารบางส่วนได้ถูกส่งไปสมทบกับทหารในแนวรบ และทำการระดมรักษาอยู่ที่สถานีรถไฟ บั๊นนี้, กรมทหารอยุธยาได้ อยู่ใน ความ บังคับบัญชาของนายพันตรี หลวงประสิทธิ์ยุทธศิลป์ และ เรือบร หลวงสุริยมณฑลคง ทอด สมอ อยู่ ที่ หน้ากรมทหาร และภายในเรือเตรียมพร้อมอยู่ในลักษณะเตรียมรบ เพื่อรักษากรมทหารอยุธยาให้คง อยู่ในอำนาจของรัฐบาลต่อไป.

สภาพของอยุธยา

ในวันที่ ๑๘ ที่เราได้ยึดกลับเข้าคราวทางจังหวัดพระนคร สุริยอยุธยาและ นำ เสนอ มา โดย ลำดับ แล้ว นี้สภาพของอยุธยาอยู่ใน ความ เรียบร้อย ทั้งอยู่ ในการระดมรักษาของ

ฝ่ายรัฐบาลโดยสิ้นเชิงแล้ว ประชาชนพลเมืองไม่ได้เสียเลือดเนื้อ หรือได้รับภัยอันตราย รุนแรง เนื่อง ด้วยการกบฏครั้งนี้เลย คงดำเนินการทำมาหากินไปโดยปกติ และอยู่ด้วยความ สุข สงบ ยิ้มแย้ม แจ่มใสตามถนนหนทางมีตำรวจและลูกเสือคอยรักษาเหตุการณ์ทั่วไป ข้าราชการคงทำงานกันอย่างเคย ที่ สถานีรถไฟ ได้มีขบวนรถของฝ่ายรัฐบาลเดินไปมาไม่ได้ขาด และรถโดยสารก็มีประชาชนโดยสารไปมาอย่างธรรมดา.

ผู้แทนราษฎรที่สตุลไม่ต้องมีการเลือกตั้ง

พระยาสมันต์สุรินทร เป็น ผู้แทนราษฎรสตุลแล้ว เพราะเมื่อหมด เขตว้ขึ้น ไป สัมกับ เป็นผู้แทนราษฎร วันที่ ๓๐ กันยายน มีแต่พระยาสมันต์ ๑ คนเดียว พระยาสมันต์ ๑ นี้เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสตุล. โดยความเชื่อเชิญของพวกข้าราชการและพ่อค้าขอร้องให้ทำนุยืนสั้กับ.

โหวตและคำนวณ

๑. การใช้จำนวน ๒๕ สด.
๒. หักจำนวนเดิมหนึ่ง ๔๐ สด.
๓. หักจำนวนเดิมสอง ๒๕ สด.
๔. โหวตได้คือ ๓๐ สด.
๕. โหวตประจำวัน ๔๐ สด.
๖. ถัดจากจำนวน ๓๕ สด.
๗. ค่าๆเดียวแต่ใช้ ต่าง จำนวน ๑ บาท
๘. อีเดิมอังกฤช ๔๐ สด.
- ๙ สด ๘ เด่มราคา ๓ บาท ๔๕
- ค่าส่งเพิ่ม ๔๐ เป็น ๓ บาท ๘๕
- ส่งได้ ที่ครุอังกฤชประจำบ้าน
- พระนคร

ประชาชนควรอ่านประชาชาติ
ประชาชาติ สำหรับประชาชน

รพ. ราชเทวี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

๓. ออกจากสถานีกรุงเทพฯ เวลา ๗.๓๕ น. ไปสถานีพิษณุโลก.
เวลา ๘.๕๐ น. ไปสถานีปากน้ำโพ.
เวลา ๑๔.๓๕ น. ไปสถานีฉะเชิงเทรา.
ออกจากสถานีปากน้ำโพ เวลา ๗.๑๕ น. ไปสถานีพิษณุโลก

๒. ออกจากสถานี พิษณุโลก เวลา ๘ น. มาถึงสถานีกรุงเทพฯ ออกจากสถานีปากน้ำโพ เวลา ๘. น. มาถึงสถานีกรุงเทพฯ ออกจากสถานีฉะเชิงเทรา เวลา ๘ น. มาถึงสถานีกรุงเทพฯ ออกจากสถานี พิษณุโลก เวลา ๘.๐๕ น. มาถึงสถานีปากน้ำโพ.

๓. รถทุกขบวนที่กักตัว มาแล้ว
หยุดวิ่งตั้งมู่ โดยถ่าน และ ดิน ค้ำทุก
สถานที่ และติดต่อกับ ขบวน รถเดิน
ระหว่างสถานีบ้านภาชีกับสถานี แก่ง
คอยด้วย.

๕. รถคันออกจากสถานี ทรง
เทพา เวลา ๑๘ น. ไปสถานีเชียงใหม่.

ส่วนรถจากเชียงใหม่ที่ได้ออก
เดินทางมากรุงเทพฯ เมื่อวานนี้ แต่
เวลา ๑๐.๕๐ น. จะถึงกรุงเทพฯราว
๘.๐๐ น. ^{นี้}วัน

๒๓๕
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้วยเมื่อวันที่ ๑๙ เดือนนี้ นาย
จำนงค์ ศรีดีวงศ์ได้จะข้าราชการตั้ง
กักกองส่งทหารนรบาล ได้สั่งล้มเชือก
หวน ๕๐ ผด ถีบกดด้วยโซ่ ๕ ตะกร้า
ให้แก่ทหารฝ่ายรัฐบาลที่กาดังรักษา
ราชการอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ

โดยพิจารณาปริมาณของเงินตรา
ในภาคการผลิต อาจมีกำไรเกิน
สมควร ในสิ่งของ อันจำเป็น ต้อง ใช้
น้อยชิ้น เช่นว่ารวมกตังของไว้
จำนวนหนึ่งก็เรียกว่าการขาดเกิน
ควร ซึ่งรัฐบาลเห็นว่าเป็นการ
ไม่ควรที่จะเป็นเช่นนั้น เพราะสิ่ง
ของที่มีอยู่ อันโลกมนุษย์ได้ คิดทำ มี
ปริมาณคงที่อยู่ มิได้ผลิตเพิ่ม
ไปแต่อย่างใด การผลิตของใช้
นั้นๆตามหน่วยปริมาณก็ควรจะเป็น
ไปได้ โดยปกติ หากควร ต้องมีการ
คิดรวมกตังไว้ด้วย หรือ มีการตั้ง
ราคาส่งของอย่างหนึ่งอย่างใดให้ ขึ้น
สูงเกินสมควร หรือไม่.

ฉันทนาในชนนรฐาตจางขอเคอน
พอก้าและประชาชนทงหลายจางทราบ
ทงกันว้า การซื้อและการขายลิ่งของ
เครื่องอุปโภคบริโภคนั้น ขอ
ให้เป็นไปตามทางการอย่างรรรมดา
คือคามเกณท์ความต่องการ ของ ผู้
ซื้อและการจำหน่าย ของ ผู้ขาย ที่
เคอนเดี้ย ก่อน ดัง นั้น ก็เพราะใครให้
การค้ายขายเป็นไปโดยปกติ ถ้าพฤติ
การนี้ เป็นไปในทางหากำไรเกิน
ควรและทำให้ราษฎร ส่วนมาก ต้อง
เดือดร้อนแล้ว รัฐบาลก็เตรียม
พร้อมอยู่ เสมอที่จะเข้าจัดการ ควบคุม
คามาตมสมควร แต่หวังว้าเมื่อพอ
ค้ำและ ประชาชน ทง หลาย ได้ ทราบ
ค้ำแถลงการณนี้แล้ว รัฐบาลคงจะ
ไม่ต้อง เข้าจัดการ ควบคุม เช่น ว้า
มานาน.

คำแถลงการณ์ของ กระทรวง

เศรษฐกิจการ

กองการโฆษณา

วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ประชาธิปไตยสำหรับประชาชน
ประชาชนควรอ่านประชาธิปไตย

๑. ความเป็นมาของโครงการ
 ๒. วัตถุประสงค์
 ๓. ขอบเขตของโครงการ
 ๔. ระยะเวลา
 ๕. งบประมาณ
 ๖. ผลประโยชน์
 ๗. การติดตามประเมินผล
 ๘. การประชาสัมพันธ์
 ๙. การประเมินผล
 ๑๐. สรุป

การเงินเท่าที่ควรใน วันที่ ๑๐
ตุลาคมนี้ ฝ่ายกฎหมายการเงินใน
คดี ทหารม้า ๘ระบือใบไร่ จำเป็น
จำนวน ๖,๐๐๐ บาท แต่เบ็ดเตล็ดของ
จาก คดีจำ ทดอีก ๑๐,๐๐๐ บาท
เดานี้คงรักษาไว้ ทดถึงทหาร.

จากเพิ่มเติมน

วันที่ ๑๖/๗/๖๖
 นักรบในหนังสือพิมพ์บางฉบับ
 อันเป็นข้อความที่เอารินให้ ประชาชน
 อันมี ความจริง โดย ก่อตั้ง ต้นตระกูล
 ทนกลใด เป็นทวงไขในญาติพิ
 นักรบของชน อันคงภมิดำเนาอยู่
 ในแนวรบบรรจบกันยิ่งขึ้น เช่นตง
 ชาวอำมี เครื่อง มี ๓ เครื่อง ทั้ง ลูก
 ระเบิด ๗ ทหารกบฏที่ปากช่อง ๘ ลูก
 ซึ่งความจริงทหารฝ่ายเรายัง มีได้กระ
 ทำการรบแรงเช่นนี้

ในวันที่ ๑๖ นพ. กบฏ ได้เคลื่อน
กองหลังออกจากแก่งคอยเวลา ๑๔ น.
เศษ และมายังคงขบวนอยู่ที่ถ้ำ
น้ำแก่งคอย ครั้นเวลาประมาณ ๑๕ น.
เศษ จึงมีเครื่องบินของฝ่ายรัฐบาล ๑
ลำไปทำการลาดกระเวน แลทั้งถูก
ระเบิดขี้นาวุธกบฏ ๒ ลูก ตกห่าง
ไกลจากถ้ำน้ำแต่บ้านเรือนราษฎร
หลายแห่ง ไม่มีใครประจักษ์อันตราย
ในการกระทำดังนี้

หม่อมพริ้ว วรธรรม กับ พระยาศรีบัญชา
เป็นแม่ของ นายอุทลาล สาธประคิน เป็น
บรรณาธิการ สำนักงานกะพิมพ์ที่โรงพิมพ์
ประชาชาติ ถนนหลานหลวงโทรศัพท์ ๖๖๕๕

กบฏยอณาทำดาบ
ทางรถไฟ

เหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๓/๓/๖๖

ทหาร ฝ่าย กบฏได้ ตั้ง รก.ค.
บรรทุกปืนใหญ่ ๑ คัน กัดมันมา
ควบคุมอยู่ที่ บริเวณ ถัดจาก ชก ครัง
หนึ่ง พร้อมทั้งทหารรวมออก ๒๐
คน ซึ่งเตรียมพร้อมจะระเบิดสะพาน
รถไฟด้วย ตลอดเวลา ทหารฝ่าย
กบฏได้ตั้งคนไปจับทำตายวาง รถไฟ
อยู่ทุกเวลา มีราษฎรแตกตื่นหลบ
หนีออกจากรังหนึ่ง

เหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๔/๗/๗๖

เป็นไปเมื่อวันที่ ๑๖-๑๗ ที่ตั้ง
ราษฎรต่างก็ร้องขอให้กระทรวง
ของรัฐบาลไป รับได้ พวก กบฏ อยู่
นั้นมอ ๆ เตะขึ้นก็มารับไว้ของ
ทหาร ของ รัฐบาล ด้วย ความรัก
เมตตาของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์
ใจ ๑๐๖

การปราบกบฏ

(ต่อจากหน้า ๗)

หลวงเดี๋ย ๖ ที่ถูกจับ
เล่าเรื่องพวกกบฏ

(จากกองการโฆษณา)

มหาชนคงจำได้ว่า เมื่อกองทหารช่างอยู่ยามมาตั้งอยู่ที่ บางระมาด ในคืนที่ ๒๒ เดือนนี้ ทางรัฐบาลมิได้ตั้งมือยิงทันที ได้ตั้งคนไปเฝ้าจากท่าความเข้าใจ แต่ภายหลังไม่สามารที่จะปราบ ประชานิคมได้ การสู้รบจึงได้เริ่มต้นขึ้น

ผู้ที่รัฐบาลตั้งไปเฝ้าจากกับ กองทหารช่างอยู่ยามนั้นคือ นายพันตรี หลวงเดี๋ยเริงฤทธิ์ ซึ่งเมื่อพวก กบฏไม่ ยอม ปราบ ประชานิคมกับรัฐบาลแล้ว ก็จับตัว นายพันตรี หลวงเดี๋ยเริงฤทธิ์ไปขังไว้ ที่อยุธยา บัดนี้หลวงเดี๋ยเริงฤทธิ์กลับมาได้ และได้เล่าเหตุการณ์ที่ได้ประสบมา กองการโฆษณาเห็นเป็นเรื่องที่มหัศจรรย์ควรทราบ จึงขอแจ้งข่าวพิสดารตาม ถ้อยคำของหลวงเดี๋ยเริงฤทธิ์ดังต่อไปนี้

ในคืนนั้นเมื่อได้รับคำสั่งให้ไปเฝ้าจากกับกองทหารช่างอยุธยา หลวงเดี๋ย ๖ ได้เดินทาง เข้าไปใน แนวรบของฝ่ายกบฏ ใน ฐาน เป็น พนักงานถือสาส์น หลวงเดี๋ย ๖ ได้ถามนายทหารฝ่ายกบฏที่ได้พบกับนายกองกองทัพบกทำไม นายทหารเหล่านั้นตอบว่ายกมาโดยได้รับคำสั่ง. หลวงเดี๋ยถามว่าเป็นคำสั่งของใคร นายทหารเหล่านั้นไม่ยอมบอก ครั้นถามว่าเขาสั่งให้ยกมาเพื่อเหตุไร นายทหารเหล่านั้นก็ตอบไม่ได้ นายทหารฝ่ายอยุธยาที่พูดกับหลวงเดี๋ยนั้น มีหลวงธมมาตาดเป็นผู้นำมาโดยอยู่ที่นั่น ได้มีการพูดกันราว ๑ ชั่วโมงเศษหลวงเดี๋ยจึงแจ้งให้เป็นที่เข้าใจว่าทางกรุงเทพฯ มิได้มีการยิงยาวอะไรเลย ชาวเล่า คือ

นางทหารและราษฎร ในทางตอนใต้ ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของ หลวงธมมาตาดยอม รับ อาญา มา ด้วย ความเข้าใจผิด แต่การที่จะยอมแพ้นั้นก็เกรงจะถูกยิง โทษ จึงให้รอน้ำดื่มรับรองของนายพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี ว่าจะไม่เอาโทษ เมื่อได้หนังสือรับรองนั้นก็ยอมส่งตัวมิกักตัวรัฐบาล หลวงเดี๋ยเริงฤทธิ์ได้กลับมารายงานเรื่องนี้ต่อนายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนาฯ ได้ ให้ หนังสือรับรองให้หลวงเดี๋ย ๖ กลับไป ในระยะที่หลวงเดี๋ย ๖ เดินทางผ่านแนวทหารอยุธยาไปนั้น ได้เกิดของเขาค

หมายให้ นายทหาร ของ อยุธยา เพื่อให้รู้ความจริง เมื่อไปถึงหมู่บ้านทหารที่ได้พบใน ตอน แรก ก็ส่งหนังสือให้ดู เวลานั้นหลวงธมมาตาดไม่อยู่ นายทหารคนหนึ่งได้นำจดหมาย ไป ทาง คอน เมืองหลวงเดี๋ย ๖ รออยู่ไม่ช้าก็ได้เห็นรถไฟอันมาจากทางคอนเมือง ในรถนั้นมีปืนใหญ่มา ๔ กระบอก นายทหารผู้ใหญ่นั้นมาจากกรมพระยาเทพสงคราม พอลงมาถึงจับหลวงเดี๋ย ๖ นำตัวไปคอนเมือง

ที่คอนเมือง หลวงเดี๋ย ๖ ได้ถูกนำตัวเข้าไปหา พระองค์ เจ้าบวรเดชฯ ได้ซักถามหลวงเดี๋ย ๖ อย่างละเอียด ในที่สุดก็รับสั่งว่า "ที่คอนเมืองไม่มีที่อยู่" คำพูดอันนี้เป็นที่เข้าใจว่าหลวงเดี๋ย ๖ จะต้อง ถูกยิงแน่ แต่เมื่อมีกบฏคนหนึ่งได้นำพบเข้า แล้วไปเฝ้าจากกับพระองค์เจ้าบวรเดช ทางพวกกบฏจึงได้ส่งตัวหลวงเดี๋ย ๖ ไปคุมขังไว้ที่อยุธยา มีนายทหารฝ่ายกบฏคือ นายพันตรีหลวงโหมสิงห์ชัย คุมไปด้วย หลวงเดี๋ย ๖ ได้ถูกกักขังอยู่อยุธยา เมื่อกบฏแตกพ่ายไป หลวงเดี๋ย ๖ ได้หลุดพ้นจากที่คุมขังมาได้ และได้แจ้งแก่พลทหารที่ยัง คงมีอยู่ที่อยุธยา รวมรวมทหารได้ประมาณ ๑๐๐ คน

ซึ่งทหารเรือได้มาพบด้วยแล้วและได้ร่วมต่อสู้กับกบฏในบางแห่งแล้วแต่กบฏกับกองทหารรัฐบาลก็ยกกันหนีไป

ถูกยิงตายที่อยุธยา

ซึ่งทรงลงข่าวว่า หลวงประภาสเบ็ดเสร็จ นายทหาร ประจำจังหวัดอยุธยา ได้ถูกพวกกบฏยิงตายเสียแล้วทั้งพวกอยุธยาของเขา โดยที่หลวงประภาสเบ็ดเสร็จไม่ยอมเข้าด้วยกบฏ ซึ่งทรงว่าหลวงประภาสเบ็ดเสร็จ เคยเป็นเจ้าของห้างขายยาจตุรณะโร คาบอด หน้าโรงหอย พระนคร

พระยาโอวาทช่วยกบฏ

ข่าวจากกรุงเทพฯ ว่าพระยาโอวาทวรภักดิ์ ซึ่งเจ้าหน้าทีรัฐบาลได้จับกุมตัวในฐานดังลือว่า ได้มีการเกี่ยวข้องกับกบฏ แต่เมื่อสอบสวนแล้ว ไม่ปรากฏหลักฐานจึงได้ปล่อยตัวไปครั้งหนึ่ง ทรงเทพวาทภักดิ์ว่า พระยาโอวาทฯ ได้ถูกจับกุมเป็นครั้งที่สองแล้ว โดยปรากฏว่า พระยาโอวาทฯ ได้สั่งอาหาร คาวหวานให้แก่ ทหาร กบฏ ในขณะที่ทหารกบฏได้ยกมาตั้งที่ตำบลบางระมาด

กบฏให้รักษาการณ์

หน้ามาเพื่อรายงานเจ้าคุณพหล

พยานแห่งความรู้เท่าถึงการณ์ของบรรดานายสิบและพลทหารได้ปรากฏขึ้นแล้ว โดยนายสิบและพลทหารประมาณ ๖ คนด้วยกัน ได้ละทิ้งหน้าที่ซึ่งฝ่ายกบฏ เป็นผู้บัญชาให้กระทำ เดินทางมุ่งมาพระนคร เพื่อเรียนปฏิบัติต่อ พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา ผู้บัญชาการทหาร.

ทหารที่นำรักของเรายังคงดำเนิน คือ นายสิบตรี ประจักษ์ ตรีรัตน์ พลโทเดียนมฤณ พหลสง่า มั่นจัน พหลย

ขุนอินทร์ และพลโท พหลยพหลพลพยุหเสนา ซึ่งได้มาพบกันที่บางระมาด และได้ออกเดินทางมารายงานต่อรัฐบาลที่กรุงเทพฯ ซึ่งได้สั่งให้เจ้าหน้าทีรักษาการณ์ของรัฐบาลไปจับกุมตัวนายพันตรี หลวงเดี๋ย ๖ ให้ได้ แต่พลโท พหลยพหลพลพยุหเสนา ได้เห็นว่าเป็นไปโดยไม่จำเป็น จึงแจ้งแก่เจ้าหน้าทีรักษาการณ์ของรัฐบาลว่า หลวงเดี๋ย ๖ นั้นเป็นฝ่ายกบฏ อันไม่สมควรด้วยประการทั้งปวงจึงปล่อยตัวคืนแก่กบฏ

ในระหว่าง พวก ของ คนค้ายาเสพติดได้พัวพันด้วยทั้งคนได้รับหน้าที่ให้รักษาการณ์อยู่ ในจังหวัดอยุธยาเอง จึงพอลดกัน วันที่ ๒๘ เวลา ๒๐ น. เมื่อออกจากเวร แล้วก็พากันออกมาหนีออกจากกรม โดยที่อยู่ที่เครื่องแบบครบครันดอบหมิ่นมาทางเรือ เมื่อเรือออกแล้วจึงเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเป็นราษฎรสามัญแต่เก็บเครื่องแบบ พลรบ ไว้ ในห่อผ้า เมื่อมาถึงตำบลบางปะพลอก ประชุมกันวันที่ ๒๐ เวลา ๑๘ น. ก็ถูกเจ้าหน้าทีตรวจค้น จึงบอกความตามตรงว่า คนหลบหนีมาจากพวกกบฏ ตั้งใจจะเดินทางกรุงเทพฯ เพื่อเรียนปฏิบัติต่อเจ้าคุณนายพันตรี เจ้าหน้าทีจังหวัดประทุมธานี จึงนำคนทั้ง ๖ ไปพัก คั่นหนึ่งรุ่งเช้าก็พาออกเดินทางมารายงานต่อรัฐบาลที่กรุงเทพฯ ซึ่งได้สั่งให้เจ้าหน้าทีรักษาการณ์ไปจับกุมตัวนายพันตรี หลวงเดี๋ย ๖ ให้ได้

(มีต่อหน้า ๙)

รถยนต์ "บูกิก" ตอนเดียว แบบเก่า เครื่องดีสีใหม่ เอี่ยม ต้องการ ขาย ๓๕๐ บาทถาม บ.ล. ช่วยประสิทธิ์ โทรศัทพ์บ่อ เนียว สายพิเศษ ๐๘ เวลา ๘ ถึง ๘ นาฬิกา